

สรุปการวิจัย การอภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

1. สรุปการวิจัย

การวิจัยเรื่องการศึกษาเชิงประเมินระบบหลักสูตรจิตวิทยาการศึกษาในวิทยาลัย
ครุมีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาเชิงประเมินระบบหลักสูตรจิตวิทยาการศึกษาในวิทยาลัยครุที่ใช้
อยู่ในปัจจุบัน

ผู้วิจัยได้รายงานวิธีการดำเนินการวิจัยและผลการวิจัยโดยแบ่งออกเป็น 2
ตอน คือ ตอนที่ 1 รายงานถึงวิธีดำเนินการวิจัยและผลการวิจัยเพื่อแสวงหาแบบจำลอง
โครงสร้างระบบหลักสูตรจิตวิทยาการศึกษาที่จะนำมาใช้เป็นหลักสูตรส่วนมาตรฐาน และ
ตอนที่ 2 รายงานวิธีดำเนินการวิจัยและผลการวิจัยเพื่อศึกษาเชิงประเมินระบบหลักสูตร
จิตวิทยาการศึกษาในวิทยาลัยครุที่ใช้ในปัจจุบัน โดยตอนที่ 2 นี้ แบ่งออกเป็น 2 ส่วน
ได้แก่ส่วนที่เป็นการประเมินโครงสร้างระบบหลักสูตรและส่วนที่เป็นการศึกษาเชิงประเมิน
ผลสัมฤทธิ์ของหลักสูตร

1.1 แบบจำลองโครงสร้างระบบหลักสูตรจิตวิทยาการศึกษาส่วนมาตรฐาน

ผู้วิจัยใช้วิธีวิจัยเอกสาร และวิเคราะห์เนื้อเรื่องของข้อความรู้ที่เป็นแนวคิด
เชิงทฤษฎี และผลการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับองค์ประกอบโครงสร้างระบบหลักสูตรจิตวิทยาการ
ศึกษา ตลอดจนนโยบายและจุดมุ่งหมายของหลักสูตรครุศึกษาไทย แล้วสังเคราะห์เป็นแบบ
จำลองโครงสร้างระบบหลักสูตรจิตวิทยาการศึกษาในวิทยาลัยครุซึ่งประกอบด้วยองค์ประกอบ
4 ประการ คือ จุดมุ่งหมาย เนื้อเรื่อง กระบวนการจัดประสบการณ์ทางจิตวิทยาการศึกษา
ให้นักศึกษา และวิธีการประเมินผล

จุดมุ่งหมายของหลักสูตรประกอบด้วยจุดมุ่งหมายด้านพุทธิพิสัยซึ่งเน้นการเรียนรู้

“งานการนำไปใช้” ^{ทัศน์} งานทักษะพิสัยซึ่ง เน้นทัศนคติของนักศึกษาที่มีต่อวิชาชีพครู และงานทักษะพิสัย ซึ่ง เน้นทักษะการสอนและความสามารถในการประกอบวิชาชีพ

เนื้อเรื่องของหลักสูตรเสนอในลักษณะที่เป็นโครงสร้างของเนื้อเรื่อง โดยแบ่ง ออกเป็นหัวข้อใหญ่ๆ 5 หัวข้อ คือ 1) สภาพการศึกษา 2) ลักษณะเฉพาะของผู้เรียน 3) ครูผู้สอน 4) กระบวนการเรียนการสอน และ 5) การวัดและประเมินผลการเรียน

กระบวนการจัดประสบการณ์ทางจิตวิทยาการศึกษาให้นักศึกษาแบ่งเป็น 1) การจัด ลำดับเนื้อเรื่องให้นักศึกษาเรียน 2) วิธีสอนและวิธีจัดกิจกรรม และ 3) การดำเนินงานการสอน โดยการจัดลำดับเนื้อเรื่องให้นักศึกษาเรียนนั้น เน้นว่าผู้จัดต้องคำนึงถึงการผสมผสาน ระหว่างทฤษฎีและการปฏิบัติที่สัมพันธ์กันเป็นสิ่งสำคัญ เพื่อช่วยให้นักศึกษามองเห็นความสัมพันธ์ ระหว่างทฤษฎีและการปฏิบัติอย่างเด่นชัด และสามารถนำความรู้ทั้งทางทฤษฎีและการปฏิบัติ ไปใช้ให้เป็นประโยชน์แก่วิชาชีพได้อย่างมีประสิทธิภาพ ส่วนวิธีสอนและวิธีจัดกิจกรรมให้นักศึกษา เน้นที่การให้อาจารย์ใช้วิธีสอนที่เป็นการสาธิตการสอนที่เป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักศึกษา และการใช้การสอนแบบต่างๆที่มุ่งส่งเสริมให้นักศึกษารู้จักคิดอย่างมีเหตุผลและสามารถแสดง ความคิดเห็นได้อย่างสมเหตุผล กับเน้นที่การจัดให้นักศึกษามีโอกาสฝึกปฏิบัติทักษะการสอนต่างๆ ทักษะการแก้ปัญหาในชั้นเรียน ทักษะในการจัดสภาพการเรียนการสอน และทักษะในการประเมิน ผลการเรียนการสอนให้มากที่สุด สำหรับการดำเนินงานการสอนนั้น เน้นที่การร่วมมือของคณา- อาจารย์ที่สอนวิชาต่างๆในหลักสูตรจิตวิทยาการศึกษา โดยคณาจารย์มีส่วนร่วมเกี่ยวกับการสอน ทั้งทางภาคทฤษฎีและปฏิบัติในหลักสูตรจิตวิทยาการศึกษาต้องตระหนักว่าทุกวิชาในหลักสูตรจิต - วิทยาการศึกษานั้น เป็นหน่วยเดียวกันและมีความสัมพันธ์ต่อเนื่องกัน ฉะนั้นจึงต้องมีการรวมประชุม ปรึกษาหารือ เพื่อให้การสอนได้ผลคุ้มค่าและบรรลุจุดมุ่งหมายของหลักสูตรมากที่สุด

วิธีการประเมินผลแบ่งเป็นวิธีการประเมินผลการเรียนของนักศึกษาและผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนของนักศึกษา

การประเมินผลการเรียนของนักศึกษาเน้นวิธีการประเมินผลตามแนวคิดการวัด แบบอิง เกณฑ์อิงกลุ่ม และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษา เน้นทั้งทางด้านพุทธิพิสัย ทักษะ พิสัย และทักษะพิสัย

1.2. การประเมินโครงสร้างระบบหลักสูตรจิตวิทยาการศึกษาส่วนประกอบ

ผู้วิจัยใช้รูปแบบการประเมินที่คัดแปลงมาจากแบบจำลองซิปและแบบจำลองการประเมินผลความไม่สอดคล้องกันเพื่อประเมินข้อมูลที่ได้จากเอกสารและการสำรวจภาคสนามโดยเทียบกับข้อมูลในแบบจำลองโครงสร้างระบบหลักสูตรจิตวิทยาการศึกษาส่วนมาตรฐานด้วยวิธีวิเคราะห์เนื้อเรื่อง

ข้อมูลที่ได้จากการสำรวจภาคสนาม ได้แก่ ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ การสอบถาม และการสังเกตพฤติกรรม การเรียนการสอนในชั้นเรียน

กลุ่มตัวอย่างประชากรบุคคลที่ผู้วิจัยทำการรวบรวมข้อมูลภาคสนามในการวิจัยครั้งนี้เป็นอาจารย์และนักศึกษาระดับ ป.กศ. ชั้นสูงในวิทยาลัยครูสังกัดกรมการฝึกหัดครู 12 แห่ง มีอาจารย์ที่ให้สัมภาษณ์ 36 คน อาจารย์ที่ตอบแบบสอบถาม 151 คน อาจารย์ที่ผู้วิจัยสังเกตพฤติกรรม การเรียนการสอนในชั้นเรียน 24 คน และนักศึกษาที่ตอบแบบสอบถาม 405 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลภาคสนาม ได้แก่ แบบสอบถามอาจารย์และนักศึกษาเกี่ยวกับระบบหลักสูตรจิตวิทยาการศึกษาในวิทยาลัยครูและเครื่องมือในการสังเกตพฤติกรรม การเรียนการสอนอย่างมีระบบในชั้นเรียน การรวบรวมข้อมูลใช้วิธีสัมภาษณ์, แบบสอบถามและสังเกต-บันทึกพฤติกรรม การเรียนการสอนของอาจารย์และนักศึกษาในชั้นเรียน การวิเคราะห์ข้อมูลส่วนที่ได้จากการสัมภาษณ์ใช้วิธีวิเคราะห์เนื้อเรื่องและการวิเคราะห์ข้อมูลส่วนอื่น ๆ ใช้วิธีการกระจายรอยละของความถี่ค่าตอบและความถี่ของพฤติกรรมที่บันทึกได้ ตามลำดับ

ข้อค้นพบในการประเมินโครงสร้างระบบหลักสูตรจิตวิทยาการศึกษาในวิทยาลัยครูส่วนประกอบได้เปรียบเทียบกับหลักสูตรจิตวิทยาการศึกษาส่วนมาตรฐานปรากฏว่า

1) แนวคิดในการกำหนดลักษณะโครงสร้างของหลักสูตรจิตวิทยาการศึกษาส่วนประกอบนั้นไม่สอดคล้องกัน กับของหลักสูตรส่วนประกอบ การกล่าวคือผู้กำหนดลักษณะ-

โครงสร้างของหลักสูตรส่วนมาตรฐานกำหนดโดยให้จิตวิทยาการศึกษาเป็นส่วนสำคัญของการจัดครูศึกษา และมีฐานะเสมือนเป็นวิชาที่หนึ่งของผู้มีอาชีพครูที่ควรจะต้องจัดวางโครงสร้างของหลักสูตรไว้อย่างมีระบบและเขียนสาระสำคัญของแต่ละองค์ประกอบภายในระบบไว้อย่างชัดเจน แต่การกำหนดลักษณะโครงสร้างโดยส่วนรวมของหลักสูตรส่วนประกอบการกำหนดให้วิชาต่างๆที่อยู่ในหลักสูตรจิตวิทยาการศึกษาส่วนประกอบการเป็นเพียงรายวิชาหนึ่งในหลักสูตร ดังนั้นการกำหนดลักษณะโครงสร้างของหลักสูตรส่วนประกอบการจึงมีระบบไว้เพียงจุดมุ่งหมายของหลักสูตรและ เนื้อ เรื่องของแต่ละรายวิชาเท่านั้น

2) องค์ประกอบต่างๆของโครงสร้างหลักสูตรส่วนมาตรฐานบางองค์ประกอบสอดคล้องกับองค์ประกอบของหลักสูตรส่วนประกอบการ แต่บางองค์ประกอบของโครงสร้างหลักสูตรทั้งสองส่วนไม่สอดคล้องกัน กล่าวคือ จุดมุ่งหมายของหลักสูตรจิตวิทยาการศึกษาส่วนที่เป็นมาตรฐานสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตรส่วนประกอบการเกือบทั้งหมด โดยต่างก็เน้นให้นักศึกษาที่เรียนตามหลักสูตรดังกล่าวมีทักษะทางการสอนและสามารถนำความรู้ที่ได้จากการเรียนจิตวิทยาการศึกษาไปใช้ให้เป็นประโยชน์ต่อการประกอบวิชาชีพครูได้อย่างมีประสิทธิภาพ เนื้อเรื่องของหลักสูตรส่วนมาตรฐานและส่วนประกอบการสอดคล้องกันมากเมื่อพิจารณาถึงแกนของเนื้อเรื่อง โดยต่างก็มีแกนของเนื้อเรื่องเช่นเดียวกัน กระบวนการจัดประสบการณ์ทางจิตวิทยาการศึกษาให้นักศึกษาของหลักสูตรส่วนมาตรฐานและของหลักสูตรประกอบการไม่สอดคล้องกัน กล่าวคือ การจัดลำดับเนื้อเรื่องไม่สอดคล้องกันในแง่ที่ว่าหลักสูตรส่วนมาตรฐานเน้นการจัดแบงลำดับเนื้อเรื่องให้นักศึกษาเรียนนั้นต้องคำนึงให้แต่ละวิชามีเนื้อเรื่องทั้งภาคทฤษฎีและปฏิบัติผสมผสานกัน และต้องตระหนักว่าทุกวิชาเป็นหน่วยเดียวกันและมีความสัมพันธ์ต่อเนื่องกัน แต่หลักสูตรส่วนประกอบการมีการจัดแบงลำดับเนื้อเรื่องโดยเน้นเนื้อเรื่องภาคทฤษฎีเกือบทั้งหมดและมีได้ถือว่าทุกวิชาเป็นหน่วยเดียวกันที่มีความสัมพันธ์ต่อเนื่องกัน วิธีสอนและการจัดกิจกรรมไม่สอดคล้องกันในแง่หลักสูตรส่วนมาตรฐานเน้นให้อาจารย์สาธิตการสอนที่เป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักศึกษา ใช้วิธีสอนหลายๆแบบที่มุ่งส่งเสริมให้นักศึกษากลับมาแสดงความคิดเห็นอย่างสมเหตุสมผลและให้นักศึกษามีโอกาสฝึกทักษะที่เกี่ยวข้องกับการประกอบวิชาชีพให้มากที่สุด แต่หลักสูตรส่วนประกอบการนั้นอาจารย์ใช้วิธีสอนแบบบรรยายมากที่สุด นักศึกษามีโอกาสแสดง

ความคิดเห็นในชั้นเรียนน้อยมาก และไม่ค่อยมีการจัดกิจกรรมให้นักศึกษามีโอกาสฝึกทักษะ
 ทาง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการประกอบวิชาชีพ และในด้านการดำเนินงานการสอน ไม่สอดคล้องกัน
 ในแง่ที่ว่าหลักสูตรส่วนมาตรฐาน เน้นให้คณาจารย์ที่เกี่ยวข้องกับการสอน เนื้อหาทั้งภาค
 ทฤษฎีและปฏิบัติรวมประชุมปรึกษาหารือเพื่อวางแผนการสอนร่วมกัน แต่หลักสูตรส่วนประกอบ
 การนั้นอาจารย์ที่สอนทางวิชาในหลักสูตรเดียวกันสอนแบบต่างคนต่างสอน จะปรึกษากัน
 บางก็เฉพาะในวิชาที่สอนตรงกันเท่านั้น สำหรับวิธีการประเมินผลการเรียนของนักศึกษา
 ของหลักสูตรส่วนที่เป็นมาตรฐานขัดแย้งกับของหลักสูตรส่วนประกอบวิธีการ โดยวิธีการ
 ประเมินผลการเรียนของนักศึกษาของหลักสูตรส่วนที่เป็นมาตรฐานเน้นวิธีการประเมินผล
 ทั้งแบบการประเมินผลความก้าวหน้าและการประเมินผลรวมสรุปตามแนวทางการวัดแบบ
 อิงเกณฑ์อิงกลุ่ม แต่วิธีการประเมินผลการเรียนของนักศึกษาของหลักสูตรส่วนประกอบ
 เป็นการประเมินผลรวมสรุปตามแนวทางการวัดแบบอิงกลุ่มเพียงอย่างเดียว

1.3 การศึกษาเชิงประจักษ์ประเมินผลสัมฤทธิ์ของหลักสูตร

ผู้วิจัยได้ใช้รูปแบบการประเมินที่คัดแปลงมาจากแบบจำลองการประเมินผลของ
 ไทเลอร์ และประเมินผลสัมฤทธิ์ของหลักสูตรด้วยการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของ
 นักศึกษาที่เรียนตามหลักสูตรนี้ในค่านพหุพิสัย ทศนพิสัย และทักษะพิสัย

กลุ่มตัวอย่างประชากร เป็นนักศึกษาครุระดับ ป.กศ. ชั้นสูงและอาจารย์นิเทศก์ใน
 วิทยาลัยครูที่เป็นวิทยาลัยกลุ่มตัวอย่างประชากร 12 แห่ง โดยกลุ่มตัวอย่างประชากรที่ให้
 ข้อมูลเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนค่านพหุพิสัยและค่านทศนพิสัยเป็นนักศึกษากังลาว
 จำนวนค่านละ 420 คน ส่วนกลุ่มตัวอย่างประชากรที่ให้ข้อมูลเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ทางการ
 เรียนค่านทักษะพิสัยเป็นนักศึกษาระดับ ป.กศ. ชั้นสูง จำนวน 48 คน จากวิทยาลัยครูที่เป็น
 กลุ่มตัวอย่างประชากรเพียง 4 แห่ง และอาจารย์นิเทศก์ที่เคยนิเทศการสอนของนักศึกษา
 ระดับ ป.กศ. ชั้นสูงรุ่นที่สำเร็จการศึกษาในปีการศึกษา 2520 จากวิทยาลัยที่เป็นวิทยาลัย
 ครูกลุ่มตัวอย่างประชากรทั้ง 12 แห่ง จำนวน 210 คน

เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลค่านพหุพิสัย ได้แก่แบบบันทึกอันดับคะแนน

ผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียนของนักศึกษา เครื่องมือที่ใช้ในการ เก็บรวบรวมข้อมูลด้าน ทักษะพิสัยใดแกแบบวัดทัศนคติต่อวิชาชีพครูของนักศึกษา โดยเครื่องมือดังกล่าวมีความ ตรงตามเนื้อเรื่องและมีค่าสัมประสิทธิ์ของความเที่ยงเท่ากับ 0.91 ที่ระดับความนัย สำคัญ .01 เครื่องมือที่ใช้ในการ รวบรวมข้อมูลด้านทักษะพิสัยใดแกเครื่องมือการทดสอบ ทักษะการ สอนแบบจุลภาคที่ผู้วิจัยดัดแปลงมาจากเอกสารนิเทศการ ศึกษาฉบับที่ 181 เรื่อง โครงการ สอนแบบจุลภาคตอนที่ 1-7 ของหน่วยศึกษานิเทศก์ กรมการฝึกหัดครู และแบบ ประเมินความสามารถในการ ประกอบวิชาชีพของนักศึกษาโดยอาจารย์นิเทศก์

การ เก็บรวบรวมข้อมูลด้านพุทธิพิสัยใช้วิธีคัดลอกอันคัมคะแนนจากระเบียบผล การ เรียนของนักศึกษาที่มีอยู่แล้ว ด้านทัศนพิสัยใช้วิธีให้นักศึกษาตอบแบบวัดทัศนคติต่อ วิชาชีพครู และด้านทักษะพิสัยใช้วิธีทดสอบด้วยการ ให้นักศึกษาสาธิตทักษะการ สอนแบบจุลภาค และให้อาจารย์นิเทศก์ประเมินผลความสามารถในการ ประกอบวิชาชีพของนักศึกษาลงใน แบบประเมิน

การศึกษาเชิงประเมินข้อมูลที่ใช้วิธีหามัชฌิมเลขคณิตและ ส่วนเบี่ยงเบน- มาตรฐานของคะแนน แลวนำไปเทียบกับเกณฑ์ที่ผู้วิจัยตั้งไว้ ปรากฏข้อค้นพบดังนี้

- 1) ผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียนของนักศึกษาค้นพุทธิพิสัยบรรลุจุดมุ่งหมาย ของหลักสูตรจิตวิทยาการศึกษา มาก
- 2) ผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียนของนักศึกษาค้นทัศนพิสัยบรรลุจุดมุ่งหมาย ของหลักสูตรจิตวิทยาการศึกษา มาก
- 3) ผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียนของนักศึกษาค้นทักษะพิสัยบรรลุจุดมุ่งหมาย ของหลักสูตรจิตวิทยาการศึกษาปานกลาง

2. การอภิปรายผล

2.1 จากแบบจำลองโครงสร้างระบบหลักสูตรจิตวิทยาการศึกษาส่วนมาตรฐาน ที่ผู้วิจัยสังเคราะห์ขึ้น ผู้วิจัยเชื่อว่าถ้าได้มีการนำไปปฏิบัติจริงตามนั้น ทุกประการ จะสามารถช่วยในการจัดการศึกษาเกี่ยวกับครูศึกษาของไทยบรรลุผลตามจุดมุ่งหมายของ

ครุศึกษา ที่วางไว้ได้มากยิ่งขึ้น เพราะขอเสนอในทุกองค์ประกอบของโครงสร้างหลักสูตรที่สูง เพราะที่ได้นั้น มีแนวคิดเชิงทฤษฎีและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องสนับสนุนอยู่ทั้งสิ้น และโดยเฉพาอย่างยิ่งในส่วนที่เป็นจุดมุ่งหมายของหลักสูตรซึ่งเป็นส่วนที่สำคัญที่สุดของหลักสูตร เพราะ เป็นส่วนที่มีบทบาทในการกำหนดองค์ประกอบส่วนอื่นๆ ของโครงสร้างหลักสูตรควยนั้น นอกจากผู้วิจัยจะได้อาศัยแนวคิดเชิงทฤษฎีและผลการวิจัยที่เกี่ยวข้องเป็นหลักแล้ว ยังได้นำถึงแนวนโยบายในการจัดการศึกษาของชาติ และจุดมุ่งหมายในครุศึกษาของไทยประกอบควย อันทำให้มั่นใจได้มากยิ่งขึ้นว่า การกำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตรจิตวิทยาการศึกษาในแบบจำลองสอดคล้องสัมพันธ์กับจุดมุ่งหมายในการจัดการศึกษาของไทยอันจะช่วยให้การฝึกหัดครูสามารถผลิตครูออกมาสนองความต้องการของประเทศได้ตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ในนโยบายการจัดการศึกษาชาติ

จากคำตอบของอาจารย์ในวิทยาลัยครูที่สอนรายวิชาต่าง ๆ ในหลักสูตรนี้โดยตรง จำนวน 151 คน และนักศึกษาป.กศ.ชั้นสูง จำนวน 405 คน เกี่ยวกับคำถามที่ว่า "ท่านคิดว่าจุดมุ่งหมายของหลักสูตรกลุ่มวิชาชีพครู เหมาะสมกับนักศึกษาระดับ ป.กศ.ชั้นสูงอย่างไร" ได้คำตอบจากอาจารย์และนักศึกษารวมใหญ่ร้อยละ 76.82 และ 52.35 ตามลำดับ ว่า ใจความสำคัญของจุดมุ่งหมายของหลักสูตรกลุ่มวิชาชีพครู เหมาะสมกับนักศึกษาระดับป.กศ.ชั้นสูงดีแล้ว และจากการที่ผู้วิจัยได้วิเคราะห์แล้วว่าจุดมุ่งหมายของหลักสูตรกลุ่มวิชาชีพครู เป็นจุดมุ่งหมายที่มีความสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตรจิตวิทยาการศึกษาในแบบจำลองมาก จึงเป็นการสนับสนุนแนวคิดของผู้วิจัยยิ่งขึ้นในแง่ที่ว่า การวางจุดมุ่งหมายของหลักสูตรในแบบจำลองนั้น เหมาะสมกับระบบหลักสูตรจิตวิทยาการศึกษาในวิทยาลัยครูแล้ว

อนึ่ง เป็นที่น่าสังเกตว่าตามความคิดเห็นของอาจารย์และนักศึกษาที่ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับการกำหนดจุดมุ่งหมายของการสอนจิตวิทยาการศึกษาให้นักศึกษาคู่นั้น ทั้งอาจารย์และนักศึกษากวใหญ่ความสำคัญกับจุดมุ่งหมายต่อไปนี้มาก คือ

- 1) เพื่อพัฒนาความสามารถและทักษะที่จะนำไปใช้ให้เป็นประโยชน์

ต่อการสอน

- 2) เพื่อให้สามารถนำความรู้ที่ได้ไปใช้แก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในชั้นเรียน และ
- 3) เพื่อนำความรู้ที่ได้ไปใช้ให้เป็นประโยชน์ในการปรับตัวของตนเอง

และในการแนะนำนักเรียน

โดยอาจารย์ให้ความสำคัญกับจุดมุ่งหมายในข้อ 1), 2), 3) มากเป็นอันดับที่ 1, 2 และ 3 ตามลำดับ ส่วนนักศึกษาให้ความสำคัญกับจุดมุ่งหมายในข้อ 2), 3) และ 1) มากเป็นอันดับที่ 1, 2 และ 3 ตามลำดับ แสดงให้เห็นว่าทั้งอาจารย์และนักศึกษา ต่างก็เห็นความสำคัญของจิตวิทยาการศึกษาในลักษณะเดียวกันกับที่จุดมุ่งหมายของหลักสูตรจิตวิทยาการศึกษาในแบบจำลองกำหนดไว้

นอกจากนี้ ในข้อค้นพบที่ได้ ว่านักศึกษาในวิทยาลัยครูที่มีการจัดฝึกทักษะการสอนแบบจุลภาคให้นักศึกษา มีทักษะการสอนมากกว่านักศึกษาในวิทยาลัยครูที่ไม่มีการจัดฝึกทักษะการสอนแบบจุลภาคให้นักศึกษา อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 ขอมสนับสนุนแนวคิดของผู้วิจัยที่เสนอไว้ในแบบจำลองระบบหลักสูตรจิตวิทยาการศึกษาที่วิทยาลัยหรืออาจารย์ควรจัดให้นักศึกษามีการฝึกทักษะการสอนแบบจุลภาคด้วย

2.2 จากข้อค้นพบที่ว่าจุดมุ่งหมายและเนื้อเรื่องของหลักสูตรส่วนมาตรฐาน สอดคล้องกับของหลักสูตรส่วนประกอบการเป็นส่วนใหญ่ สนับสนุนแนวคิดที่ว่าหลักสูตรกลุ่มวิชาชีพในระดับป.กศ. ชั้นสูงที่ประกอบด้วยรายวิชาบังคับต่าง ๆ นั้นแตกต่างจากหลักสูตรจิตวิทยาการศึกษาเพียงเฉพาะแค่นี้ที่เรียกเท่านั้น ส่วนจุดมุ่งหมายและเนื้อหาของหลักสูตรนั้นมิได้ต่างกัน ส่วนข้อค้นพบที่ว่าลักษณะโครงสร้างของหลักสูตรส่วนมาตรฐานกับของหลักสูตรส่วนประกอบการไม่สอดคล้องกันโดยลักษณะโครงสร้างของหลักสูตรส่วนมาตรฐานจัดเป็นระบบที่ประกอบด้วยองค์ประกอบ 4 ประการคือ จุดมุ่งหมาย เนื้อเรื่อง กระบวนการจัดประสบการณ์ทางจิตวิทยาการศึกษาให้นักศึกษา และวิธีการประเมินผลสัมฤทธิ์ของหลักสูตร พร้อมทั้งแสดงสาระสำคัญของรายละเอียดในแต่ละองค์ประกอบในระบบไว้อย่างชัดเจน ส่วนลักษณะโครงสร้างของหลักสูตรส่วนประกอบการ มิได้มีการจัดเป็นระบบ คงมีแต่การระบุไว้เพียงจุดมุ่งหมายและเนื้อเรื่อง ของแต่ละรายวิชาในหลักสูตรเท่านั้น อาจ

เป็นผลที่เนื่องมาจากความไม่สอดคล้องกันในแนวความคิดของการสร้างหลักสูตร ในแง่ที่ว่า การสร้างหลักสูตรส่วนมาตรฐานนั้นสร้างในลักษณะที่ให้วิชาต่างๆในหลักสูตรมาจากหน่วยเดียวกันและมีความสัมพันธ์ต่อเนื่องกัน แต่การสร้างหลักสูตรส่วนประกอบการ สร้างในลักษณะที่ให้วิชาต่างๆในหลักสูตรต่าง เป็นแต่ละรายวิชาที่มาช่วยเสริมให้นักศึกษามีความรู้ความสามารถในวิชาที่พหุรู้ขึ้น จึงมิได้กำหนดให้ทุกวิชาในหลักสูตรมีความสัมพันธ์ต่อเนื่องกันอย่างจริงจัง คงจะเห็นได้จากการปฏิบัติในค่านการ จัดลำดับเนื้อ เรื่องให้นักศึกษาเรียนในวิทยาลัยครูต่างๆซึ่งพบว่า มีนักศึกษาหลายกลุ่มที่ออกฝึกสอน เรียบร้อยแล้วจึงจะกลับมาเรียนวิชาจิตวิทยาการศึกษา (ศึกษา 122) วิชาพื้นฐานการศึกษา (ศ.111) หรือวิชาการประเมินผลและการสร้างแบบทดสอบ (ศ.251) ซึ่งนักศึกษหลายคนกล่าวว่าตนควรจะได้เรียนก่อนที่จะออกฝึกสอน และจากลักษณะโครงสร้างของหลักสูตรส่วนประกอบการดังกล่าวนี้เอง อาจเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้ ณาจารย์ที่สอนวิชาต่างๆในหลักสูตรจิตวิทยาการศึกษาไม่ได้ร่วมปรึกษารวบรวมเนื้อหาวิชาที่ตนไม่ได้ สอนตรงกัน เพราะอาจารย์เองก็มิได้คิดว่าวิชาต่างๆในหลักสูตร เป็นวิชาที่อยู่ในหน่วยเดียวกัน และมีความสัมพันธ์ต่อเนื่องกัน ซึ่งมีผลทำให้นักศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างประชากร จำนวน 405 คนที่เรียนวิชาต่างๆในหลักสูตร ร้อยละ 72.05 มีความเห็นว่าในหลายวิชา โดยเฉพาะอย่างยิ่งวิชา ศ.122, ศ.131, ศ.231 และ ศ.232 มีเนื้อเรื่องที่ซ้ำซ้อนกันอยู่มาก เนื่องจาก อาจารย์บางคนสอนเนื้อเรื่องหนึ่งไปแล้ว อาจารย์คนอื่นๆก็ยังคงมาสอนเนื้อเรื่องนั้นซ้ำอีกโดยไม่รู้ว่า นักศึกษาเรียนแล้ว นั่นเอง

2.3 จากข้อค้นพบที่ว่า การจัดแบ่งลำดับเนื้อ เรื่องให้นักศึกษาเรียนในหลักสูตร ส่วนมาตรฐานกับในหลักสูตรส่วนประกอบการไม่สอดคล้องกัน กล่าวคือ ในการจัดแบ่งเนื้อ เรื่องของหลักสูตรส่วนประกอบการออกเป็นรายวิชานั้น ผู้จัดมิได้คำนึงให้ทุกวิชามีเนื้อเรื่องที่ผสมผสานกันระหว่างภาคทฤษฎีกับการปฏิบัติ อย่างที่ในหลักสูตรส่วนมาตรฐานจัด แต่หลายวิชา เน้นเนื้อเรื่องภาคทฤษฎีมากกว่าปฏิบัติการ อาจเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้อาจารย์ที่สอนในวิชา ต่างๆเน้นการสอนเนื้อเรื่องภาคทฤษฎีมาก ส่วนอาจารย์ที่สอนในวิชาที่มีการ ปฏิบัติก็มัก มุ่งอธิบายการปฏิบัติในเรื่องต่างๆและให้นักศึกษาออกนาปฏิบัติตามวิธีการที่ได้อธิบายไว้ โดยที่นักศึกษาเอง ไม่สามารถนำความรู้ภาคทฤษฎีที่เรียนในวิชาหนึ่ง มาผสมผสาน

หรือสัมพันธ์กับการปฏิบัติในอีกวิชาหนึ่ง ได้มากเท่าที่ควร ทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของ นักศึกษาในค่านักขัณพิสัยที่เกี่ยวข้องกับทักษะการสอนและความสามารถในการประกอบวิชาชีพ ของครูของนักศึกษาไม่บรรลุจุดมุ่งหมายของหลักสูตรที่กำหนดไว้เท่าที่ควร

2.4 จากข้อค้นพบที่ว่า อาจารย์สอนนักศึกษาโดยใช้วิธีบรรยายมากที่สุด แม้ แต่ในวิชาวิธีสอน และในการบรรยายนั้นอาจารย์เป็นผู้มีบทบาทในการพูดเกือบทั้งหมด ส่วน นักศึกษามีบทบาทในการฟังและจดคำบรรยายเท่านั้น ทำให้เห็นได้ว่า อาจารย์มิได้แสดง แบบอย่างการสอนที่ดีให้นักศึกษา และมีได้แสดงให้นักศึกษาเห็นจริงว่าทฤษฎีที่เกี่ยวกับ วิธีการสอนนั้นสามารถนำไปใช้ในการปฏิบัติจริงได้อย่างไร ซึ่งจากหลักการที่ว่าครูมักจะสอน นักเรียนตามแบบอย่างที่ได้รับการสอนไม่ใช่สอนตามแบบวิธีสอนที่ได้รับการบอกเล่า¹ จึง อาจเป็นอีกสาเหตุหนึ่งที่ทำให้นักศึกษาครูไม่สามารถแสดงทักษะการสอนได้ดีเท่าที่ควร เพราะ มองไม่เห็นความสัมพันธ์อย่างแท้จริงระหว่างวิธีสอนที่ได้รับการบอกเล่ากับการปฏิบัติการสอน ตามวิธีสอนนั้นๆ

2.5 จากข้อค้นพบที่ว่า อาจารย์ประเมินผลการเรียนของนักศึกษากว่ยวิธีการ ประเมินผลรวมสรุปตามแนวคิดการวัดแบบอิงกลุ่มอย่างเดี่ยว อาจเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้เกิด ความไม่สอดคล้องกันข้อค้นพบที่เกี่ยวข้องกับการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาค่านัก ขัณพิสัยระหว่างการประเมินโดยใช้ข้อมูลจากอันคัมคะแนนผลการเรียนซึ่งปรากฏว่า ผลการ เรียนของนักศึกษามักรุดจุดมุ่งหมายของหลักสูตรมาก แต่การประเมินโดยใช้คะแนนที่ได้จาก การทดสอบทักษะการสอนและที่ได้จากการประเมินความสามารถในการประกอบวิชาชีพของนัก ศึกษาโดยอาจารย์นี้เทศ์ซึ่งปรากฏว่า ผลการเรียนของนักศึกษามักรุดจุดมุ่งหมายของหลักสูตร ปานกลางเท่านั้น ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะอันคัมคะแนนผลการเรียนที่นักศึกษาได้รับนั้น เป็นผลการเรียนของนักศึกษาที่ได้รับการประเมินตามแนวคิดการวัดแบบอิงกลุ่ม แต่คะแนน การทดสอบทักษะการสอนกับคะแนนที่ได้จากการประเมินความสามารถในการประกอบวิชาชีพ

¹R. Blume, "Humanizing Teacher Education" Phi-Delta Kappan. p. 412.

ของนักศึกษาโดยอาจารย์ในเทศกั้นนั้น เป็นผลการ เรียนของนักศึกษาที่ ใ้รับการประเมินตาม แนวติการวัดแบบอิง เกณฑ์ ซึ่งโดยหลักการแล้วการประเมินผลควยวิธีการประเมินตาม แนวติการวัดแบบอิงกลุ่มอย่างเดียวกันนั้น แมผลที่ได้จากการประเมินจะออกมาได้แต่ก็มีค หมายควยว่าผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียนของผูเรียนจะตองบรรลุจุดมุ่งหมายของหลักสูตร เป็น อย่างที่ควยเสมอไป เพราะผลการ เรียนที่ได้จากการประเมินควยวิธีการแบบนี้ขึ้นอยู่กับ ความสามารถโดยเฉลี่ยของกลุ่มอยู่มาก และอาจเป็นไปไ้ความผลการ เรียนของนักศึกษาอยู่ใน ระดับที่มากทั้ง ๆ ที่ผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียนของนักศึกษารบรรลุจุดมุ่งหมายของหลักสูตร นอยมาก ถ้านักศึกษาทั้งกลุ่มมีความสามารถในการ เรียนอยู่ในระดับต่ำและอาจารย์มิได้ มีการวางแผนในการ สร้างแบบทดสอบที่ดีพอ อนึ่ง การที่อาจารย์ไม่ใช้วิธีการประเมินผล ความก้าวหน้าตามแนวติการวัดแบบอิง เกณฑ์ประกอบกับวิธีการประเมินผลรวมสรุปตามแนว ติการวัดแบบอิงกลุ่ม บอมทำให้นักศึกษาไม่มีโอกาสรู้ความก้าวหน้าหรือจุดบกพร่องทาง การเรียนของตนไ้มากเท่าที่ควร จึงไม่สามารถปรับปรุงแก้ไขขอบกพร่องของตนไ้ตรงจุด ไ้

2.6 แมขอคนพบจากการศึกษาเชิงประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียนของนักศึกษาคานพุทธิพิสัย ปรากฏว่า เมื่อเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนดแล้ว นักศึกษามีผลสัมฤทธิ์ในคานกั้งกลาว บรรลุจุดมุ่งหมายของหลักสูตรมาก แต่ยังไม่สามารถกลาวไ้ได้อย่างมั่นใจว่าผลสัมฤทธิ์ทาง การเรียนของนักศึกษาในคานพุทธิพิสัยเป็นที่น่าพอใจ ควยเหตุผลต่อไปนี้คือ

เนื่องจากการศึกษาเชิงประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียนคานพุทธิพิสัยของ นักศึกษาในการวิจัยครั้งนี้ใช้อันดับคะแนนผลการ เรียนของนักศึกษามาเป็นข้อมูลในการศึกษา เชิงประเมิน และอันดับคะแนนผลการ เรียนของนักศึกษาคั้งกลาว เป็นผลที่ไ้รับจากการประเมิน ผลรวมสรุปตามแนวติการวัดแบบอิงกลุ่ม ซึ่งคั้งไ้กลาวแล้วว่ ตามหลักการประเมินผลควย วิธีการแบบนี้ การที่นักศึกษาไ้อันดับคะแนนอยู่ใน เกณฑ์คั้งนั้นไม่คหมายความว่าเสมอไปว่า นักศึกษาจะมีความสามารถทางการ เรียนบรรลุจุดมุ่งหมายของหลักสูตรอยู่ใน เกณฑ์ที่ควย ประกอบกับคำรายงานของอาจารย์ 151 คน ที่ตอบคำถามที่ว่า "ผลการ เรียนของนักศึกษา รุนที่จะสำเร็จการศึกษาในปีการศึกษา 2520 ในวิชาที่ท่านสอนโดยเฉลี่ยเป็นที่พอใจทานมาก

น้อยเพียงใด" พบว่า อาจารย์ส่วนใหญ่อายุละ 58.94 ทอมว่าผลการ เรียนของนักศึกษา เป็นที่พอใจของคนในระคับปานกลาง อาจารย์อายุละ 19.20 และอายุละ 4.64 ทอมว่า ผลการ เรียนของนักศึกษาในวิชาที่ตนสอน เป็นที่พอใจของคนน้อยและน้อยที่สุด ตามลำดับ มีอาจารย์เพียงอายุละ 14.57 เท่านั้นที่ทอมว่าคนพอใจผลการ เรียนของนักศึกษาในวิชาที่ ตนสอนมาก และค่าตอบที่แสดงว่าอาจารย์พอใจผลการ เรียนของนักศึกษาในวิชาที่ตนสอน มากที่สุดนั้นไม่มีเลย อนึ่ง แม้อันคืบคะแนนเฉลี่ยของ..... ผลการ เรียนของนักศึกษา เมื่อเทียบกับเกณฑ์ที่ผู้วิจัยกำหนดจะปรากฏว่า อยู่ในช่วงที่แสดงว่าผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียน คำนพุทธิพิสัยของนักศึกษามรรจุคุมงหมายของหลักสูตรมาก แต่ค่ามัธยิมเลขคณิตของค่า คะแนนที่ถือเลยช่วงปานกลางมา เพียงเล็กน้อยเท่านั้น คือมีค่าเท่ากับ 2.63 (ช่วงปาน- กลางคือ 1.51 ถึง 2.50) ซึ่งไม่ถึงจุดกลางของช่วงมาก (ช่วงมากคือ 2.51 ถึง 3.50 และจุดกลางของช่วงมากคือ 3.00) แสดงให้เห็นว่าอาจารย์หรือผู้ที่เกี่ยวข้องกับการผลิต นักศึกษาครุตามหลักสูตรจิตวิทยาการศึกษาในวิทยาลัยครูที่ใช้อยู่ในปัจจุบันไม่ควรพอใจกับ ผลสัมฤทธิ์ของนักศึกษาคำนพุทธิพิสัยที่พบในการ วิจัยครั้งนี้ว่ามรรจุคุมงหมายของหลักสูตร มากนัก

2.6 จากข้อค้นพบที่ว่าผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียนของนักศึกษาคำนทักพิสัยในการ วิจัยครั้งนี้มรรจุคุมงหมายทางการ เรียนของหลักสูตรในระคับปานกลางเท่านั้น ทำให้จก กลว่าไคควยว่านักศึกษามีผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียนคานทักพิสัยมรรจุคุมงหมายของหลักสูตร น้อย เพราะนักศึกษาที่ไครรับการทดสอบทักษะการสอนหรือไครรับการประเมินความสามารถ ในการ ประกอบวิชาชีพครูในการวิจัยครั้งนี้ล้วนเป็นนักศึกษาที่เคยผ่านการฝึกสอนมาแล้วครั้ง- หนึ่งในการ เรียนระคับ ป.กศ. ฉะนั้นเมื่อมาฝึกสอนอีกครั้งหนึ่งในระคับป.กศ. ชั้นสูงจึง ควรจะสามารถสอนและสามารถประกอบวิชาชีพครูไคดีขึ้นเพราะ เคยมีประสบการณ์ทางการ ฝึกสอนมาแล้วประการหนึ่ง และอีกประการหนึ่งก็ไคมาเรียนวิชาทาง ๆ ในหลักสูตรจิตวิทยา การศึกษาที่ไคนำความรู้ที่ไคไปใช้ในการสอนก่อนออกฝึกสอนในระคับนี้ควย

3. ข้อเสนอแนะ

3.1 ข้อเสนอแนะในการนำหลักสูตรไปใช้

ก) วิทยาลัยต่าง ๆ ควร เน้นการฝึกทักษะการสอนแบบจุลภาค, การฝึกทักษะการแก้ปัญหาการเรียนการสอนในชั้นเรียน, ทักษะการจัดสภาพการเรียนการสอน และทักษะการวัดและประเมินผลการเรียนของนักเรียนในมากกว่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน

ข) อาจารย์ที่สอนวิชาเกี่ยวกับหลักการศึกษ, หลักสูตร, วิธีสอนและการวัดประเมินผลการเรียนทั้งในภาคทฤษฎีและการปฏิบัติควรร่วมประชุมปรึกษารวบรวมหรือเพื่อจัดทำคัมหมือหาวิชาที่จะสอนนักศึกษาให้ดี และเพื่อช่วยกันวางแผนให้การสอนบรรลุจุดมุ่งหมายของการสอนให้มากที่สุด โดยทุกคนของตระหนักอยู่เสมอว่าเนื้อหาในวิชาต่าง ๆ เหล่านี้เป็นเนื้อหาสาระที่อยู่ในหน่วยเดียวกันและมีความสัมพันธ์ต่อเนื่องกัน

ค) ในการสอนเนื้อหาภาคทฤษฎีนั้นถ้าอาจารย์จะใช้วิธีสอนแบบบรรยายหรือสัมมนาหรืออภิปรายก็ควรเปิดโอกาสให้นักศึกษาซักถามและแสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผลได้โดยเสรีมากกว่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน เพราะการสอนด้วยวิธีดังกล่าวจะช่วยให้ นักศึกษาเกิดความคิดสร้างสรรค์ และรู้จักคิดอย่างสมเหตุผลได้มากขึ้น¹

ง) ในการประเมินผลการเรียนของนักศึกษานั้นอาจารย์ควรใช้วิธีการประเมินผลความก้าวหน้าตามแนวคิดแบบอิงเกณฑ์ประกอบกับการประเมินผลรวมสรุปแบบอิงกลุ่มด้วย เพราะผลที่ได้จากการประเมินผลในลักษณะดังกล่าวนอกจากจะทำให้อาจารย์และนักศึกษารู้ว่านักศึกษามีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นอย่างไร เมื่อเทียบกับจุดมุ่งหมายของการสอนหรือเกณฑ์ที่อาจารย์ตั้งไว้แล้ว ยังช่วยให้ทั้งสองฝ่ายรู้โดยควยว่าเมื่อเทียบกับกลุ่มที่นักศึกษาเรียนอยู่ร่วมกันนั้นนักศึกษามีความสามารถอยู่ในระดับใด นอกจากนี้การประเมินความก้าวหน้าตาม

¹A. Osborn, Cited in H.J. Klausmier and W.L. Goodwin, Facilitating Student Learning : An Introduction to Educational Psychology, pp. 269-270.

แนวคิดแบบอิง เหนือทั้งช่วยให้นักศึกษาไ้รู้ระดับความสามารถและจุดบกพร่องของตนในการเรียนแต่ละตอนและช่วยให้นักศึกษาสามารถปรับปรุงแก้ไขจุดบกพร่องแต่ละจุดได้อย่างตรงจุดอีกด้วย

จ) จากข้อค้นพบและการอภิปรายผลที่แสดงให้เห็นว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาทั้งในค่านพุทธิพิสัย, และทักษะพิสัย ยังไม่ควรจะเป็นที่พอใจของอาจารย์มากนักนั้น อาจารย์และผู้เกี่ยวข้องของควรรจะได้เร่งพิจารณาหาส่วนบกพร่องขององค์ประกอบใดองค์ประกอบหนึ่งของหลักสูตรหรือควรพิจารณาหาส่วนบกพร่องขององค์ประกอบใดองค์ประกอบหนึ่งของหลักสูตรหรือควรพิจารณาหาส่วนบกพร่องขององค์ประกอบใดองค์ประกอบหนึ่งของหลักสูตรเสียใหม่แล้วพยายามปรับปรุงแก้ไขควยวิธีใดวิธีหนึ่งโดยอาจใช้แนวที่ผู้วิจัยได้เสนอไว้แล้วก็ได้โดยรีบด่วน

3.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัย

ก) ควรมีการทดลองนำระบบหลักสูตรจิตวิทยาการศึกษาในแบบจำลองไปปฏิบัติ โดยเปรียบเทียบกับการใช้หลักสูตรเดิม เพื่อความผลจากการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาแต่ละกลุ่มที่เรียนตามหลักสูตรจิตวิทยาการศึกษาแต่ละหลักสูตรนั้นมีความแตกต่างกันอย่างไร และเพื่อเป็นการหาประสิทธิภาพของระบบหลักสูตรในแบบจำลองด้วย

ข) ในการศึกษาเชิงประเมิณผลสัมฤทธิ์ของหลักสูตรใดหลักสูตรหนึ่งควรรใช้วิธีที่เป็นการศึกษาระยะยาวและควรมีการใช้วิธีสอบก่อน-สอบหลัง (Pretest - Posttest) ผลการเรียนของนักศึกษาก่อนใช้หลักสูตรและหลังจากสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรไว้ด้วย เพื่อเปรียบเทียบผลที่ได้จากการทดสอบทั้งสองครั้ง.

